

Tak zbor so bili imeli tovrstnej, in kaj so v njem sklenili? Da bi stvar toliko žalostna ne bila, na ves glas bi se človek smejal čitaje resolucijo tega zbora. Graška „Tagespošta“ pa Mariborski moniter liberalcev sta jo v večini spomin črno na belem prinesla. Carinska zveza med našim in nemškim cesarstvom je modrijanu tega „kmečkega društva“ še edino sredstvo, da reši naše kmete pogina. Kdo se smeje?

Kar stoji v oni spomenici gledé položaja, v katerem se nahaja kmečko ljudstvo, to ni po vsem krivo, vendar pa se nam dozdeva, da je spomeničar „kmečkega društva“ skozi črno steklo gledal in torej vse črno videl — tudi to, kar je še precej belo. „V teku zadnjih četrin (!) desetletij so kmetom bremena čezmerno narastla, desetek se ne jemlje po kupu, ampak po cenitvi sodnije, žito prihaja do nas, ker manjka carinske postave, iz dalnjih zahodnih dežel ceneje, kakor se pridela pri nas, avstrijske železnice pa vozijo nekaterim vsled ugodne pogodbe za nižjo ceno blago, kakor drugim...“ Vse to je resnica vredna obžalovanja, toda mi kratko in malo ne zastopimo, kaj bi v teh rečeh ona carinska zveza z Nemčijo mogla ali bi pre naredila našim kmetom na korist. Kar mi vemo, vse to bi ostalo, pa še nova bremena bi se jim naložila in še manj bi oni svojih pridelkov in še za nižjo ceno bi izpečevali. Nemčija bi kar preplavila naše dežele s svojimi izdelki, naši pa bi vse to le lahko gledali in se gladu — jokali.

Kar naše dežele pridelajo, to gre iz večine tje, kamor tekó naše vode, tedaj ali na vzhod ali na jug in le malo proti Veliki Nemčiji — na sever. Stalno, posebno za slovenske kraje, ne more Velika Nemčija, tista, kateri pruski kralj zapoveduje, postati tržišče. Še pri sadju ne. Da se ga je lani — jabelk — nekaj tje izpečalo, to je le izjema in za celoto nima pomena. Naše sadje gre ali že v turške dežele ali nekaj tudi v nemške, pa avstrijske, nikakor pa ne v velikonemške, pruske kraje. Vse drugo, kar se pridela pri nas, žito, vino, les ... da bi se vsled carinske zveze od nas v Veliko Nemčijo izvaževalo, tega si še „spomeničar“, kolikor je že tudi neumščin vkup spravil, ni upal izreči.

Mi bi o tej spomenici „bauernvereina“ že zinili ne, saj je je njene botrove same še sram postalo, ali tista — ne vemo, bi li bolje rekli: predrznost ali nesramnost —, ki se kaže v celi spomenici, nas sili, da je ne zamolčimo po polnem.

„Spomenica“ se hlina, kakor bi jo bolelo, ker se je kmetu v štirih zadnjih desetletjih precej trdo postlalo, nič pa ne ve za to, da je prav nemški liberalizem v prvi vrsti bil na to delal, da bi še tisto pest slamice, na kateri je bil do onih mal kmet ležal, mu izpulilo.

Kdo je namreč vpeljal prosto ženitev? Kdo je vmogočil brezmejno trganje zemljišča? Kdo je vstvaril toliko nepotrebnih uradnj? Kdo je mestom dal toliko pravic, kmetom pa jih je prikratil, kar je največ mogel?

Odgovor na ta vprašanja, sodimo, ne bo težek tudi gospodi, ki sedi v „bauernvereinu“, naj se še toliko slepo dela gledé reči, katere je nesrečni nemški liberalizem izlegel. Mi menimo, da ta gospoda nosi dovolj masla na glavi, nič ni dobro za njo, če se v tacih rečeh, bodi že tudi v „bauernvereinih“ upa na solnce, kajti njej gre najmanj pritoževati se čez velika bremena, katera leže na ramenih naših kmetov. Skorej brez izjeme jim je ona jih naložila. Carinska zveza z Veliko Nemčijo pa je najmanj pripravna, vzeti jim jih z vtrujenih ramen, tedaj pa, „spomeničar“ bauernvereina, le hitro nazaj v senco svojega edinovzveličalnega liberalizma! Tam je še za mesto. (?)

Gospodarske stvari.

Krma in mleko.

Čem več krava doji, tem manje surovega masla nahaja se v njem, a tem več vode in sirine. Po zimi stradajoče krave dajejo spomladi tudi dobro rejene le malo surovega masla in malo sira. Krompir s suho krmo polagan daje mnogo mleka pa surovo maslo iz njega ni kaj prida. Pivovarski trebarji dajejo mnogo mleka, toda kravo oslabijo. Sol, laneno seme, trava, detelja, repino listje mešano s slamo pomnoži mleko. Trikratno moljenje na dan daje več mleka, kakor eden- ali dvakratno. Česenj, bez, milena, če se je žival na paši nažre, daje mleku neprijeten, bridek okus. Potočnica, muškata hyacintha stori mleko plavo, krapje in jagode pa rudeče.

Kako strmine s tratnico prevleči.

Strmine in meljine se ne dajo rade prevleči s tratnico samo tako, da jih posejamo s travnim semenom. S pirnico pa se to zgodi hitro in močno. Vzamemo svežega korenja od pirnice ali piričke. Vse njeno korenje na drobno zrežemo in z zemljo pomešamo. Prilije se nekaj vode, da se napravi zmes podobna malti. Te zmesi sedaj na strmino naložimo pet palcev debelo in jo dobro stlačimo. Delo vrši se dosta hitreje in se bolje prime, kakor če bi tratnico izrezavali in jo po strmini polagali.

Pesa s tikvami ali bučami mešano sajena daje obilo pridelka, kar smo skoraj le slučajno zasledili. Pesa je bila po njivi v vrstah nasajena, tako da je vsakih 35—40 centimetrov bilo vloženo zgoraj na ogon po eno seme. Tik-

vino ali bučino seme, po 3—5 vkup, smo nasadili niže v razgonih po 3 metre kupček od kupčka. Pridelka bilo je čudovito. Na njivi komaj 10 ar ali $\frac{1}{6}$ orala velikej, dobili smo 11 vozov z dvojado pese in buč. Obadva sadeža bila sta izredno velika. Nekatera buča bila je tolika, da ni šla v škafo, a druge buče so bile tudi velike. Tudi pese bile so povprek lepe in velike, čeravno so jim dva meseca listja hodili trgati. Če je seme bilo lepo, jej trganje listja ne škoduje veliko. Tudi je koristneje seme pesino saditi namesto rastlinic („flanc“) ter v začetku maja zmes nasaditi tikovinega ali bučnega semena. Poskušnja ne bode nikomur žal.

„Gosp. glasnik.“

Sejmovi. 19. septembra: na Vranskem; 20. sept.: v Šmarji; 21. sept.: v Ormužu, Framu, pri sv. Jurji na južni žel., v Podsredi, na Laškem; 24. sept.: v Ernovžu, pri sv. Martinu blizu Slov. gradca, na Remšniku, v Slov. Bistrici.

Dopisi.

Od Moškanjec. C. kr. glavarstvo v Ptuj je razposlalo gledé potovanja Njih veličanstva od Celovca preko Maribora, Pragerskega, Ptuja, Moškanjec itd. ta-le razglas do srenjskih predstojnikov in tudi župnijskih uradov: „V petek 11. t. m. se odpeljejo Njih veličanstvo ob 7. uri 3. t. m. večer od Pragerskega in se podajo preko Ptuja, Moškanjec, Velike nedelje, Ormoža, Središča na Ogrsko. Občinstvu nikakor ni zabranjeno, na onih postajah, kjer vlak ne stoji, se zbirati in Njih veličanstvu svojo udanost in naklonjenost naznanjati. Od 9. ure večer počenši pa mora prenehati vsako glasno skazovanje udanosti, da se Njih veličanstvo ne moti v ponočnem pokoju; sprejmi in tudi nagovori niso dovoljeni.“ Tako jasni uradni razglas, o katerem pa ni hotel ničesar vedeti sicer spoštovani predstojnik Možkanjske postaje. — Ondi se je zbralo nekaj občinstva, med drugimi dva srenjska predstojnika, duhovnika in učitelja, da po omenjenem razglasu skažejo presvitlemu cesarju svoje spoštovanje z navadnim pozdravom. Ali predstojnik železnice je dobre četrte ure pred prihodom cesarskega vlaka se oglasil z resno besedo: „Ich muss die jungen Herren bitten, sich ruhig zu verhalten“ — t. j. mlade gospode prosim, da so mirni in tihi, — v mislih je menda imel nekatera ondi navzoče dijake, g. učitelja in g. kaplana, ker drugih mladih gospodov nismo videli. Domači župnik opozori predstojnika na omenjeni razglas ali on ga pokliče v pisarno in mu prečita neki ukaz prometnega ravnateljstva, katero ukazuje mir in red povodom cesarske vožnje. Župnik zapusti pisarno. — Ko pride c. kr. žendarm, ki je go-

tove imel skrbeti za javni red — kar pa se nam je zdelo celo nepotrebno —, ga pokliče predstojnik postaje ter mu na samem nekaj nariči. Žendarm se vstopi k župniku ter mu naznani, da se ne sme Njih veličanstvo glasno pozdravljati. Župnik se opira na razglas uradni, kar potrđita srenjska predstojnika — Margečki in Možkanjski; ali žendarm ničesar ne ve o tem razglasu. Ker se nikomur ni zdelo prilično spuščati se v dalnje besedovanje, smo utihnoli in pričakovali vlaka, katerega smo pustili, molče, klobuke v rokah držeči, mimo iti. Opazili smo pa, ker okna niso bila pregrnjena, Njih veličanstvo in lepo število dostojanstvenikov okoli Njih v lepo razsvetljenem kupeju. — To je čuden dogodek. — Zdaj pa vprašamo: 1. Ne vežejo li tudi železniškega predstojnika razglasi politične gosposke? 2. Misli li ta predstojnik, da smo tako plitve pameti, naj bi ne vedeli, da ravnateljstvo železniško zapoveduje le o redu in varnosti na železnici in nikakor o tem, kako se nam je zadržati do Njih veličanstva? 3. Zakaj pa so smeli v Ptuj in pri Veliki nedelji pozdravljati presv. cesarja, kjer so ti le v enakih okolnostih? 4. Kako se predrzne c. kr. žendarm zabranjevati, pozdravljati presvitlega cesarja in potem se bahati s svojim ponašanjem, kakor se je ta žendarm — po imenu Karo, izustil nasproti Možkanjskemu predstojniku: vendar se ni tako zgodilo, kakor je župnik zahteval? Kaj pa je zahteval? Ničesar, držal se je samo razglasa, kateri konča s temi besedami: „O tem si jemljem čast, vam naznanilo dati“ — „zur eventuellen Veranlassung“ — če bi se hotelo kaj prirediti. Sledi podpis c. kr. glavarstva.

Od sv. Lenarta v Slov. gor. (Ogenj.)

31. avg. se je na neznani način Dimatov hlev v sredini trga vžgal in do tal pogorel. Da ni bilo kake večje nesreče, je pripisati mirnemu vremenu, dežni mokroti od prejšnjega dne ter hitri pomoči in brambi od strani ognjegasilcev. V torek t. j. kim. se strašen ognjeni petelin v noči o $\frac{1}{2}$ 11 uri v Setarovi, letos že vdrugič, zabliska in trem posestnikom vsa gospodarska poslopja razun hiš vpepeli. Nekega posestnika dolžijo tega zločina in ga imajo zavoljo sumičenja že v drugič pod ključem. Se mu li bode pa dokazalo, se ne ve. Najhujše gospodaril je grozen element v petek t. j. 3. kim. okoli poldan v Žerjavcih, ker je silni veter tulil in ga netil. Vžgalo se je pri Vudlerci v listnjaku in kakor bi trenil, plamenelo je celo poslopje. Od tod je močen veter ogenj valil kakor morsko valovje k trem bližnjim sosedom, namreč Tašnerju, Sumanki in Goleju, katerih poslopja so stala v trikotu. Nastala je čudna vročina tako, da domači, ki so iz travnikov pribežali, si niso mogli ničesar rešiti, še vse živine ne. Vsem štirim posestnikom je zgorelo okoli 30 glav